

Ca

KALCIUM

Kalcium är det femte vanligaste grundämnet i jordskorpan. Det uppträder huvudsakligen som katjon i en mängd olika mineral, t.ex. karbonater (kalcit, dolomit), sulfater (gips, anhydrit), fosfater (apatit) och silikater (plagioklas, amfibol, pyroxen). Kalcium är också den viktigaste komponenten i kalksten, som till övervägande del består av kalcit.

Kalcium är mycket mobilt (förutom vid basiska förhållanden). De största kalciumanomalierna i morän förekommer därför på Öland och Gotland där berggrunden består av ordovicisk och silurisk kalksten och mörgel.

Nära kusten i nordöstra Uppland förekommer höga kalciumkoncentrationer i morän som härrör från proterozoisk kalksten, dolomit och marmor. En annan källa utgörs av paleozoiska karbonatstenar i Bottenhavet som transporterats av isen under den senaste nedisningen. I Västergötland (nära Billingen) kan höga kalciumhalter kopplas till paleozoisk kalksten och skiffer. I sydvästra Skåne speglar höga kalciumkoncentrationer paleocen–eocen kalksten och mörgel. I Jämtland korrelerar kalciumanomalier med paleozoiska karbonatstenar i Kaledoniderna. I Lappland härrör höga halter av kalcium främst från basiska vulkaniska bergarter som är rika på plagioklas, amfibol och pyroxen, samt i mindre utsträckning från proterozoiska karbonatstenar.

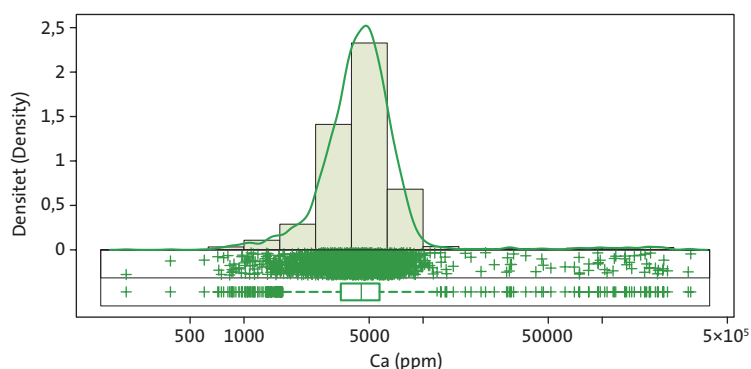
CALCIUM

Calcium is the fifth most abundant element in the Earth's crust. It occurs as a main cation in a variety of minerals, such as carbonates (calcite, dolomite), sulphates (gypsum, anhydrite), phosphates (apatite) and silicates (plagioclase, amphibole, pyroxene). Calcium is also a main component in limestone, which is composed predominantly of calcite.

The solubility of calcium is high and the element is very mobile except under alkaline conditions. Consequently, the largest calcium anomalies in till occur on Öland and Gotland where the bedrock consists of Ordovician and Silurian limestone and marlstone.

Near the coast in north-eastern Uppland, high calcium concentrations in till originate from Proterozoic limestone, dolomite and marble. Paleozoic carbonate rocks of the Bothnian Sea, that were transported during the latest glaciation, comprise another source of calcium. In Västergötland (near Billingen), Paleozoic limestone and shale are outlined by calcium anomalies in till. In south-western Skåne, high calcium concentrations reflect Paleocene–Eocene limestone and marlstone. In Jämtland, calcium anomalies correlate with Paleozoic carbonate rocks in the Caledonian mountain chain. In Lappland, high concentrations of calcium in till originate mainly from basic volcanic rocks that are rich in plagioclase, amphibole and pyroxene, and to a lesser extent from Proterozoic carbonate rocks.

Histogram, endimensionellt spridningsdiagram och boxplot
Histogram, one-dimensional scatterplot and boxplot

Kumulativ sannolikhetsfördelning
Cumulative probability plot

